

Upplands Väsby kommun
Revisorerna

Revisionsskrivelse
2025-11-04

Till Kommunstyrelsen
Kopia Kommunfullmäktiges presidium

Revisionsrapport nr 3/2025 – Granskning av styrning och kontroll av VA-underhåll

EY har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer genomfört en granskning av styrning och kontroll av VA-underhåll. Granskningens syfte har varit att bedöma om kommunstyrelsen och dess teknik- och fastighetsutskott har tillfredsställande styrning, uppföljning och intern kontroll inom underhållsbehov av VA-ledningsnätet. Vår sammantagna bedömning är att kommunstyrelsen i stort har en tillfredsställande styrning och intern kontroll avseende underhållsbehov av VA-ledningsnätet, däremot gör vi bedömningen att uppföljningen kan förbättras.

Den övergripande styrningen av arbetet med VA-ledningsnätet sker genom bland annat vattentjänstplan, översiktsplan och kommunens investeringspolicy. Sammantaget finns en tydlig övergripande styrning genom dessa dokument. Vi noterar också att varken kommunstyrelsen eller fullmäktige har beslutat om några specifika mål för VA-underhållet.

En viktig del av styrningen är också fördelning av ansvar och befogenheter, vilket i stort framgår tydligt av bland annat kommunstyrelsens reglemente och av investeringspolicy. Viss otydlighet tillkommer dock då kommunstyrelsens teknik- och fastighetsutskott enligt dess bestämmelser "ansvarar" för kommunens uppgifter och investeringar inom VA. Utifrån kommunallagen kan kommunstyrelsen delegera beslutsrätt till utskottet, men utskottet kan inte *ansvara* utan ansvar förblir hos kommunstyrelsen.

Uppföljning av arbetet inom VA-området sker till kommunstyrelsen i form av en särredovisning av VA-verksamheten. Detta är ett lagkrav enligt lag om allmänna vattentjänster. Av granskningen har framkommit att kommunen tidigare inte har särredovisat VA-verksamheten och att det har pågått ett arbete med att komma ikapp med särredovisningen. Det är viktigt att kommunstyrelsen säkerställer att särredovisning genomförs i enlighet med lag. Särredovisningen är fokuserad på den finansiella redovisningen och innehåller ingen fördjupad verksamhetsuppföljning, exempelvis nyckeltal eller indikatorer, för underhåll av VA-ledningsnätet. Givet kommunstyrelsens ansvar för området utifrån reglemente är det viktigt att kommunstyrelsen även genomför en verksamhetsmässig uppföljning, detta är dock inget lagkrav.

Den långsiktiga underhållsplaneringen hanteras genom en förnyelseplan, som är ett dokument inom VA-enheten. Planen har inte beslutats på politisk nivå. Förnyelseplanen täcker in många olika aspekter och är baserad på branschstandard från Svenskt Vatten. Då planen utgör ett viktigt underlag för VA-verksamheten och dess budgetförutsättningar gör vi bedömningen att kommunstyrelsen bör utvärdera om kommunstyrelsen ska besluta om planen. VA-enheten har även en tillhörande åtgärdslista som uppdateras löpande och baseras på en riskanalys för att identifiera prioritering av specifika åtgärder. Utöver dessa planeras underhåll även i form av investeringsplan som beslutas i samband med flerårsplan. Granskningen har visat på att

utförda investeringar inom kategorin VA utanför exploateringsområde, vilket innefattar reinvesteringar och planerat underhåll, har i värde legat nära de budgeterade investeringarna inom kategorin för de tre senaste åren.

Utifrån granskningens resultat rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- ▶ Utvärdera nyttan med att besluta om den förnyelseplan som finns för VA-ledningsnätet.
- ▶ Säkerställa att roll- och ansvarsfördelningen avseende VA-området är i enlighet med kommunallagen.
- ▶ Säkerställa att uppföljning och särredovisning av VA-verksamheten sker i enlighet med lag om allmänna vattentjänster.
- ▶ Ta del av en tillräcklig uppföljning av underhållet och det långsiktiga underhållsbehovet av VA-ledningsnätet i form av exempelvis indikatorer och nyckeltal.

Vi önskar kommunstyrelsens svar på rapporten senast den 4 februari 2026.

För revisorerna i Upplands Väsby kommun

Malin Lybecker
Ordförande

Joe Frans
Vice ordförande

Bilaga: Revisionsrapport nr 3/2025 – Granskning av styrning och kontroll av VA-underhåll